

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

Ελληνική Οικονομία

Επιστρέφει σταδιακά η ομαλότητα στην λειτουργία της οικονομίας καθώς ενισχύονται οι προσδοκίες για την αποκατάσταση της ρευστότητας και την διαμόρφωση ενός σταθερού επενδυτικού περιβάλλοντος, σε μία οικονομία όπου οι συντελούμενες διαρθρωτικές αλλαγές και η δραστική μείωση των δημοσιονομικών ανισορροπιών δημιουργούν ευκαιρίες για την έγκαιρη ανάκαμψη της οικονομίας και για επάνοδο της απασχόλησης σε αυξητική πορεία.

Με την αποδέσμευση της χρηματοδοτικής ενίσχυσης προς την Ελλάδα από τη ΖτΕ και το ΔΝΤ ανοίγει διάπλατα ο δρόμος για εντονότερη και αποφασιστικότερη επιδίωξη και τελικά επίτευξη της έγκαιρης ανάκαμψης της ελληνικής οικονομίας, και της οριστικής εξόδου της χώρας από την μεγαλύτερη κρίση της ιστορίας της. Έχει ήδη σημειωθεί μια άνευ προηγουμένου στροφή προς το θετικότερο του οικονομικού και επενδυτικού κλίματος στην Ελλάδα, η οποία αντικατοπτρίζεται στην εντυπωσιακή ανάκαμψη των τιμών των μετοχών στο ελληνικό χρηματιστήριο (με εισροή κεφαλαίων και από το εξωτερικό) και επίσης στην αξιοσημείωτη αύξηση των τιμών των ελληνικών κρατικών ομολόγων, με τις αποδόσεις των 10ετών ομολόγων να διαμορφώνονται ήδη στο 10,45%. Η ανάκαμψη των χρηματιστηριακών αγορών και των αγορών κεφαλαίου και η αποκατάσταση της ικανοποιητικής λειτουργίας του χρηματοοικονομικού συστήματος της χώρας με την ανακεφαλαιοποίησή του, καθιστούν ήδη απολύτως εφικτή την υλοποίηση των προγραμμάτων αποκρατικοποιήσεων όπως έχει προγραμματιστεί και την επανεκκίνηση των έργων και των χρηματοδοτήσεων του ΕΣΠΑ 2007-2013 που ουσιαστικά είχαν διακοπεί από τον Μάιο '2012. Επίσης, η προσπάθεια για ανάκαμψη δεν θα εμποδιστεί πλέον το 2013 και στα επόμενα έτη από υπέρμετρα αρνητικούς παράγοντες, όπως η επώδυνη έλλειψη ρευστότητας (τόσο στο δημόσιο, όσο και στον ιδιωτικό τομέα) και η συνεχής επιδείνωση του οικονομικού κλίματος που υπέστη η χώρα το 2011 και το 2012.

Το Eurogroup της 21^{ης} Ιανουαρίου 2012 ενέκρινε την εκταμίευση της 2^{ης} δόσης των € 9,2 δις της εναπομένουσας χρηματοδοτικής ενίσχυσης (ΧΕ) από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Χρηματοοικονομικής Σταθερότητας (EFSF) προς την Ελλάδα, σύμφωνα με τις αποφάσεις του Eurogroup της 26^{ης} Νοεμβρίου 2012. Σημειώνεται ότι το Eurogroup για την αποδέσμευση της δόσης των € 9,2 δις εκτίμησε ότι η Ελλάδα είχε υλοποιήσει στο ακέραιο όλες τις δεσμεύσεις που είχε αναλάβει ως προαπαιτούμενα κυρίως με την καλύτερη του προβλεπόμενου εκτέλεση του Π2012 και με την ψήφιση από τη Βουλή του νόμου για την κατάργηση και συγχώνευση νομικών προσώπων του δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα και την σύσταση Γενικής Γραμματείας για το συντονισμό του

κυβερνητικού έργου, καθώς και του νέου φορολογικού νόμου.

Με αυτή την εκταμίευση η Ελλάδα θα έχει εισπράξει τα € 43,5 δις από τα συνολικά € 49,1 δις της ΧΕ, ενώ τα υπόλοιπα € 5,6 δις θα πρέπει να τα εισπράξει έως το τέλος Μαρτίου 2013, με κύριο προαπαιτούμενο την ολοκλήρωση ορισμένων σημαντικών προγραμμάτων αποκρατικοποιήσεων, τα οποία ήδη προωθούνται αποφασιστικά από το ΤΑΙΠΕΔ και η έγκαιρη και επιτυχής ολοκλήρωσή τους είναι τώρα πολύ πιθανή. Επιπλέον των ανωτέρω, το Εκτελεστικό Συμβούλιο του ΔΝΤ ενέκρινε την 16^η Ιαν. '2013 την αποδέσμευση της δόσης ύψους € 3,24 δις της δικής του συμβολής στη χρηματοδοτική ενίσχυση της Ελλάδος.

Επίσης, κατά το 2013 οι επενδύσεις που εξαρτώνται από τον ΠΔΕ, το ΕΣΠΑ και από το κράτος γενικότερα (π.χ. με την αποτελεσματική προώθηση του προγράμματος αποκρατικοποιήσεων) αναμένεται να έχουν σταθεροποιητική επίπτωση στις συνολικές επενδύσεις παγίου κεφαλαίου, μειώνοντας δραστικά την αρνητική επίπτωση των τελευταίων στη μεταβολή του ΑΕΠ κατά το τρέχον έτος. Σημειώνεται, εν προκειμένω, ότι η περικοπή των δαπανών του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων στα € 6,1 δις το 2012, έναντι € 6,56 δις το 2011 και από € 8,45 δις το 2010, είχε καταλυτική (πολλαπλασιαστική) επίπτωση στη μείωση των συνολικών επενδύσεων παγίου κεφαλαίου κατά το 2011 και 2012, η οποία ανήλθε στο -19,6% το 2011 και στο -20,6% στο 9μηνο '12, συμβάλλοντας στην πτώση του ΑΕΠ κατά -3,6 ποσοστιαίες μονάδες το 2011 και κατά επιπλέον -3,4 π.μ. το 2012. Μάλιστα ο προγραμματισμός ήταν οι δαπάνες αυτές να φτάσουν τα € 7,3 δις το 2012. Επίσης, τα έσοδα του ΠΔΕ (κυρίως επιχορηγήσεις από τα Διαρθρωτικά Ταμεία της ΕΕ-27) δεν ξεπέρασαν τα € 3,6 δις το 2012, έναντι € 3,77 δις το 2011 και έναντι προγραμματισμού για είσπραξη € 4,69 δις το 2012.

Ήδη προχωρούν οι προσπάθειες για επανεκκίνηση των εργασιών στους μεγάλους αυτοκινητόδρομους της χώρας και σε άλλα έργα έως τα μέσα του 2013. Επίσης, μόλις ανακοινώθηκαν προγράμματα χρηματοδότησης μικρομεσαίων επιχειρήσεων από τις Τράπεζες, ύψους € 1,1 δις, με την στήριξη του Εθν. Ταμείου Επιχειρηματικότητας και Ανάπτυξης (ΕΤΑΝ). Ειδικότερα, τίθεται σε λειτουργία το Ταμείο Δανειοδοτήσεων Επιχειρηματικής Ανάπτυξης μέσω του οποίου θα παρασχεθούν δάνεια ύψους € 450 εκατ. σε ΜΜΕ, με επιτόκιο 4,5%. Παράλληλα, συνεχίζεται η λειτουργία του Ταμείου Επιχειρηματικότητας (ΤΕΠΙΧ) για τη χρηματοδότηση επενδύσεων (σε τομείς νεανικής επιχειρηματικότητας, εξωστρέφειας, καινοτομίας και τουρισμού-πράσινης οικονομίας) έως και 100%, με κεφάλαια ύψους € 315 εκατ. Τέλος, ενεργοποιείται και το Ταμείο Εγγυοδοσίας, το οποίο θα παρέχει εγγυήσεις σε δάνεια για επενδύσεις και κεφάλαια

κίνησης ύψους € 350 εκατ. που θα παρέχονται από τις τράπεζες σε ΜΜΕ.

Τα ανωτέρω προγράμματα για την ενίσχυση των ΜΜΕ και για την επανεκκίνηση των μεγάλων αυτοκινητοδρόμων και άλλων έργων αναμένεται να ενισχυθούν περαιτέρω κατά τη διάρκεια του έτους και σε συνδυασμό με **τα προγράμματα που προωθούνται από τον ΟΑΕΔ και το Υπ. Εργασίας για την κατάρτιση και την αποκατάσταση σε θέσεις εργασίας των ανέργων (ιδιαίτερα των νέων) αναμένεται** να συμβάλλουν στην προσπάθεια για ανάκαμψη της οικονομίας και για συγκράτηση της αυξητικής πορείας της ανεργίας, πολύ περισσότερο από ότι συνέβη το 2011 και το 2012.

Ειδικότερα, στον τομέα της αγοράς εργασίας υλοποιούνται ήδη 14 προγράμματα του ΟΑΕΔ, ενώ το Υπ. Εργασίας προωθεί για υλοποίηση 7 νέα προγράμματα κατάρτισης και ενίσχυσης της απασχόλησης για νέους έως 29 ετών τα οποία επιδιώκουν να βοηθήσουν στην εξεύρεση θέσης εργασίας 63.000 νέων ανέργων. Τα νέα προγράμματα είναι προϋπολογισμού € 390 εκατ. και χρηματοδοτούνται μέσω του ΕΣΠΑ.

Συνολικά, τα 20 προγράμματα κατάρτισης και ενίσχυσης της απασχόλησης που θα είναι σε εφαρμογή στις αρχές του 2013 θα είναι προϋπολογισμού € 600 εκατ. και επιδιώκεται να προσφέρουν ευκαιρίες κατάρτισης και απασχόλησης σε 350.000 περίπου ανέργους.

Στο μεταξύ, σύμφωνα με τα στοιχεία του ΟΑΕΔ, **οι αναγγελίες προσλήψεων αυξήθηκαν σε ετήσια βάση για 6^ο κατά σειρά μήνα στις 49,5 χιλ. τον Δεκ. '12, από 44,6 χιλ. τον Δεκ. '11. Η εξέλιξη αυτή αύξησε τις αναγγελίες προσλήψεων στις 849,1 χιλ. συνολικά το 2012, από 839,0 χιλ. το 2011, σημειώνοντας μικρή αύξηση κατά +1,2%. Ωστόσο, στο δμηνο Ιουλ.-Δεκ. '12 οι αναγγελίες προσλήψεων ήταν αυξημένες στις 444,5 χιλ., έναντι 395,4 χιλ. στο αντίστοιχο δμηνο του 2011, σημειώνοντας αύξηση κατά +12,4% σε ετήσια βάση.**

Παγκόσμια Οικονομία

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ: Κλίμα αισιοδοξίας για την πορεία της παγκόσμιας οικονομίας δημιουργούν τις τελευταίες εβδομάδες οι ακόλουθες εξελίξεις:

Πρώτον, στις ΗΠΑ φαίνεται ότι ξεπεράστηκε, έστω και προσωρινά, το εμπόδιο που μπορούσε να προκύψει στη λειτουργία της Κυβέρνησης και της οικονομίας των ΗΠΑ από τυχόν αδυναμία επίτευξης συμφωνίας μεταξύ του Προέδρου των ΗΠΑ και του Κογκρέσου για την αύξηση του ανωτάτου ορίου δημοσίου χρέους (\$ 16,4 τρις), το οποίο ήδη έχει ξεπεραστεί από τα τέλη του 2012. Την Τετάρτη 23/1/2013 το Κογκρέσο (η Βουλή των Αντιπροσώπων), με πρωτοβουλία του κόμματος των Ρεπουμπλικάνων, ψήφισε ειδική νομοθετική ρύθμιση σύμφωνα με την οποία παρατείνεται για 4 περίπου μήνες, δηλαδή έως την 19^η Μαΐου 2013, η δυνατότητα της Κυβέρνησης των ΗΠΑ να δανείζεται και να «διασφαλίσει την πλήρη και έγκαιρη πληρωμή των υποχρεώσεών της». Σημειώνεται ότι το Υπ. Οικονομικών των ΗΠΑ έχει

θέσει ήδη σε εφαρμογή "έκτακτα" μέτρα για να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις/πληρωμές εφόσον έχει ήδη υπερβεί το ανώτατο όριο του χρέους, όπως προαναφέρθηκε. Η θέσπιση της δυνατότητας προσωρινής αύξησης του ορίου χρέους δίνει τον αναγκαίο χρόνο στη Βουλή και τη Γερουσία να ψηφίσουν τον προϋπολογισμό 2012-2013 χωρίς επώδυνες απότομες περικοπές στις δαπάνες που θα μπορούσαν να προκαλέσουν ανεπανόρθωτη ζημιά στην αναπτυξιακή πορεία της οικονομίας των ΗΠΑ. Η απόφαση εκλαμβάνεται ως ένας πολιτικός ελιγμός από την πλευρά των ρεπουμπλικάνων, αφού μέχρι πρόσφατα δεν συζητούσαν ουδεμία αύξηση του ορίου δημοσίου χρέους, αν αυτή η αύξηση δεν συνοδευόταν από μείωση των κρατικών δαπανών. Στη συνέχεια φαίνεται ότι έγινε κατανοητό ότι η πολιτική αντιπαράθεση θα έχει ουσία εάν πραγματοποιείται σε επίπεδο συγκεκριμένων κονδυλίων δαπανών του προϋπολογισμού και όχι σε ένα και μόνο ποσό (το ποσό της μείωσης των δαπανών ή της αύξησης του χρέους). Πάντως, ο Λευκός Οίκος χαιρέτησε ως εποικοδομητική την απόφαση του κόμματος των Ρεπουμπλικάνων. Σε κάθε περίπτωση, οι κατευναστικές εξελίξεις στο σημαντικό αυτό θέμα φαίνεται ότι οδηγούν τις χρηματιστηριακές αγορές των ΗΠΑ σε αύξηση των σχετικών δεικτών μετοχών στα υψηλότερα επίπεδα των τελευταίων 5-ετών.

Δεύτερον, το παγκόσμιο επενδυτικό ενδιαφέρον επικεντρώθηκε επίσης στην ευρέως αναμενόμενη απόφαση (με 7 ψήφους υπέρ και 2 κατά) της ΤτΑπωνίας (BoJ), να αυξήσει τον στόχο για τον πληθωρισμό στο 2,0%, από 1,0% σε κοινή ανακοίνωση με τη νέα Κυβέρνηση. Επίσης, η ΤτΑπωνίας διευκρίνισε ότι θα συνεχίσει τη χαλάρωση της νομισματικής της πολιτικής και αποσκοπεί στην επίτευξη του στόχου για τον πληθωρισμό το συντομότερο δυνατό. Ωστόσο, οι νέες προβλέψεις της δείχνουν ότι ο δομικός πληθωρισμός, θα κυμαίνεται το οικονομικό έτος 2014 μεταξύ 0,5%-1,0%. Επιπλέον των ανωτέρω, η ΤτΑπωνίας ανακοίνωσε ότι από το 2014 θα προβεί σε αγορές ομολόγων και ΕΓΔ ύψους ¥13 τρις. γεν (\$144,8 δισ.) ανά μήνα, χωρίς να θέτει χρονικό ορίζοντα για την ολοκλήρωση των αγορών σε αντίθεση με το παρελθόν όπου οι αγορές πραγματοποιούντο εντός έτους.

Στον απόηχο της κίνησης της ΤτΑπωνίας (BoJ), ο επικεφαλής της ΤτΓερμανίας και μέλος του ΔΣ της ΕΚΤ, προειδοποίησε ότι οι πολιτικές πιέσεις προς τις κεντρικές τράπεζες για να ακολουθήσουν πιο επιθετικές πολιτικές νομισματικής χαλάρωσης στις οικονομίες τους μπορεί να οδηγήσουν σε ένα **νομισματικό (και συναλλαγματικό) πόλεμο**, καθώς οι κεντρικές τράπεζες συναγωνίζονται στη διοχέτευση υπερβάλλουσας ρευστότητας για να ενισχύσουν τις οικονομίες τους. Με τον τρόπο αυτό οδηγούνται σε υποτίμηση των νομισμάτων τους (ήδη το Γιέν κυμαίνεται στα 88,5 JPY/USD και στα 117,86 JPY/EUR και έχει υποτιμηθεί κατά 13% έναντι του δολαρίου από τον Σεπτ. '12), ενώ ταυτόχρονα θέτουν σε κίνδυνο την ίδια την ανεξαρτησία τους. Ωστόσο, η

νέα πολιτική της Ιαπωνίας φαίνεται να επικροτείται ήδη από το ΔΝΤ. Λειτουργεί αφενός επικοδομητικά για την παγκόσμια ανάπτυξη με την πολιτική (νομισματική και δημοσιονομική) ενίσχυσης της εγχώριας κατανάλωσης και γενικότερα της εγχώριας ζήτησης, ενώ οι τυχόν αρνητικές επιπτώσεις από την υποτίμηση του Γιέν σε ανταγωνίστριες χώρες όπως η Γερμανία μπορεί να μην είναι τόσο αρνητικές για την παγκόσμια οικονομία ως σύνολο.

Στα πλαίσια αυτά σημειώνεται ότι **η Ιαπωνία κατέγραψε το μεγαλύτερο ιστορικά έλλειμμα στο εμπορικό της ισοζύγιο το 2012**, μετά το έλλειμμα που κατέγραψε επίσης και το 2011, σε αντίθεση με τα μεγάλα πλεονάσματα που επιτύγχανε στα προηγούμενα έτη. Το έλλειμμα το 2012 έφτασε στα € 6,93 τρις (\$ 78,27 δις) και ήταν αποτέλεσμα της πτώσης των εξαγωγών της χώρας που ήταν μειωμένες κατά -5,8% σε ετήσια βάση και τον Δεκ. '12, σημειώνοντας πτώση για 7^ο συνεχόμενο μήνα. Από την άλλη πλευρά οι εισαγωγές ήταν αυξημένες τον Δεκ. '12 κατά 1,9%. Η υποτίμηση του Γιέν μπορεί να οδηγήσει σε μείωση του ελλείμματος το 2013, αλλά η σχεδιαζόμενη αύξηση της εγχώριας ζήτησης μπορεί να συμβάλλει στη διατήρησή του.

Τρίτον, ανακοινώθηκε ότι η αύξηση του ΑΕΠ της Κίνας στο 4ο 3μηνο του 2012 διαμορφώθηκε 7,9% σε ετήσια βάση, από 7,8% που ανέμεναν οι αναλυτές. Επίσης, συνολικά για το 2012, η αύξηση του ΑΕΠ ανήλθε στο 7,8%, αρκετά υψηλότερα από το 7,5% που είχε θέσει ως στόχο η ίδια η κυβέρνηση. Η αύξηση του ΑΕΠ το 2012 οφείλεται σε μεγάλο βαθμό (όπως και στα προηγούμενα έτη) στη μεγάλη αύξηση των επενδύσεων παγίου κεφαλαίου (συμπεριλαμβανομένων και των επενδύσεων σε εγχώριες υποδομές) που διαμορφώνονται τώρα γύρω στο 50% του ΑΕΠ και συμβάλλουν στην ταχεία αύξηση της παραγωγικής δυναμικότητας της χώρας αυτής σε ετήσια βάση. Με δεδομένο ότι η κατανάλωση δεν ξεπερνάει το 51,8% του ΑΕΠ της χώρας το ποσοστό της ταχέως αυξανόμενης εγχώριας παραγωγής που καταναλώνεται από την εγχώρια αγορά εξακολουθεί να είναι σχετικά μικρό, παρά το ότι η αύξηση των λιανικών πωλήσεων τον Δεκ. '12 διαμορφώθηκε στο 15,2%, δηλαδή στο υψηλότερο επίπεδο των τελευταίων 8-μηνών. Επομένως, υπάρχει ανάγκη για τεράστια αύξηση των εξαγωγών της Κίνας σε ετήσια βάση και για συνεχή αύξηση των πλεονασμάτων στο εξωτερικό ισοζύγιο αγαθών και υπηρεσιών της για απορρόφηση της ταχέως αυξανόμενης εγχώριας παραγωγής, πράγμα που δεν είναι βέβαιο ότι μπορεί να καλυφθεί από την παγκόσμια ζήτηση, ιδιαίτερα αν η ανάπτυξη της παγκόσμιας οικονομίας επιβραδυνθεί. Εξακολουθεί, επομένως να υπάρχει ανάγκη για δραστική αναδιάρθρωση της οικονομίας της Κίνας υπέρ της κατανάλωσης και των τομέων που παράγουν διεθνώς μη εμπορεύσιμα προϊόντα με σημαντική μείωση του πλεονάσματος του εξωτερικού ισοζυγίου αγαθών και υπηρεσιών της και με μεγάλη αύξηση της συμβολής της στην παγκόσμια ανάπτυξη. Με βάση αυτά τα δεδομένα, η προοπτική για ακόμη μεγαλύτερη αύξηση του ΑΕΠ της Κίνας στο 1^ο

6μηνο. '13 δημιουργεί μεν καλύτερες προοπτικές για την παγκόσμια ανάπτυξη, αλλά αυτές οι θετικές επιπτώσεις δεν θα είναι διατηρήσιμες αν δεν προχωρήσει με ταχύτερα βήματα η αναδιάρθρωση της οικονομίας της Κίνας όπως προαναφέρθηκε.

Τέταρτον, ιδιαίτως εντυπωσιακή και ενδιαφέρουσα για την Ευρώπη, αλλά και για την παγκόσμια οικονομία, ήταν η **αύξηση του δείκτη επενδυτικού κλίματος ZEW** στη Γερμανία στο 31,5 τον Ιαν. '13, από 6,9 τον Δεκ. '12 (Πρόβλεψη: 12,0). **Η άνοδος του δείκτη πηγάζει από την αισιοδοξία των επενδυτών, ότι η κρίση δημοσίου χρέους στη Ζώνη του Ευρώ είναι σε σημαντικό βαθμό υπό έλεγχο** και ότι η οικονομία της Γερμανίας θα είναι από τις πρώτες που θα εξέλθουν από την κρίση το 2013, μετά την αναμενόμενη πτώση του ΑΕΠ της κατά -0,5% σε 3μηναία βάση στο 4^ο 3μηνο. '12. Ήδη εκτιμάται ότι η Γερμανία θα επανέλθει σε θετική ανάπτυξη ήδη από το 1^ο 3μηνο. '13. Ωστόσο το Υπ. Οικονομικών της Γερμανίας εμφανίζεται συγκρατημένο, προβλέποντας αύξηση του ΑΕΠ της χώρας κατά μόλις 0,4% το 2013 και επιτάχυνση στο 1,6% το 2014. Η Γερμανία είναι μια άλλη χώρα, μετά την Κίνα, η οποία αναμένει την ανάπτυξη της οικονομίας της με κινητήριο μοχλό τις καθαρές εξαγωγές και ακολουθεί αυτή την πολιτική ακόμη στην περίοδο 2012-2013 στην οποία η Νότια Ευρώπη βρίσκεται σε ύφεση λόγω της πολιτικής της αυστηρής δημοσιονομικής προσαρμογής που της επιβλήθηκε. Γενικά, η Γερμανία δεν φαίνεται διατεθειμένη να συμβάλλει στην ανάκαμψη των οικονομιών της Ζώνης του Ευρώ και στη διατήρηση ενός ικανοποιητικού ρυθμού ανάπτυξης της παγκόσμιας οικονομίας.

Πέμπτον, στις ευρωπαϊκές αγορές κρατικών ομολόγων οι επενδυτές εμφανίζονται αισιόδοξοι για τις εξελίξεις στην περιφέρεια της Ευρωζώνης (όπως επιβεβαιώνεται και από την εξέλιξη του δείκτη ZEW), με αποτέλεσμα να εντείνεται το αγοραστικό ενδιαφέρον και να καταγράφεται σημαντική υποχώρηση των αποδόσεων των κρατικών ομολόγων. Έτσι, οι επιτοκιακές διαφορές (spreads) των 10ετών ομολόγων από το αντίστοιχο γερμανικό ομόλογο έχουν μειωθεί ήδη σε επίπεδα που ελάχιστα θυμίζουν την περίοδο της μεγάλης κρίσης, ιδιαίτερα στο 2^ο και στο 3^ο 3μηνο, '12 (βλ. Πίνακα).

Χώρα	Επιτοκιακή διαφορά με 10ετές ομόλογο Γερμανίας (spread)
Ελλάδα	884
Πορτογαλία	460
Ισπανία	370
Ιρλανδία	295
Ιταλία	260
Γαλλία	58
Πηγή: Bloomberg	21.1.2013

Άλλωστε, εξαιρετικά ευνοϊκές είναι οι εξελίξεις και στις πρωτογενείς αγορές ομολόγων: Για παράδειγμα, έντονο αγοραστικό ενδιαφέρον προκάλεσε η έκδοση ΕΓΔ στην Ισπανία. Σε πρόσφατη δημοπρασία (22.1.2012) ΕΓΔ το Ισπανικό Δημόσιο άντλησε € 2,8 δις, εκ των οποίων € 1,2 δις από **έντοκα γραμμάτια 3μηνης διάρκειας**, με μέσο

κόστος δανεισμού 0,441%, από 1,195% που ήταν στην τελευταία αντίστοιχη δημοπρασία και επιπλέον € 1,58 δις. από **ΕΓΔ 6μηνιαίας διάρκειας** και μέσου επιτοκίου 0,888%, από 1,609% της τελευταίας δημοπρασίας (δείκτης υπερκάλυψης: 3,85 από 2,57). Επίσης, μακροπρόθεσμα ομόλογα με σχετικά χαμηλό κόστος δανεισμού εξέδωσαν τόσο η Ισπανία, όσο και η Ιταλία και η Ιρλανδία. Ειδικότερα, **με 10ετές ομόλογο που εξέδωσε η Κυβέρνηση της Ισπανίας** εισπράχθηκαν € 7,0 δις με επιτόκιο 5,403%, ενώ οι προσφορές κεφαλαίων από τους επενδυτές έφθασαν το εντυπωσιακό ποσό των € 22,7 δις.

Εξελίξεις στην πραγματική οικονομία:

Το ΔΝΤ, στις αναθεωρημένες προβλέψεις του στις 23.1.2013 εκτιμά ότι η παγκόσμια οικονομία σταδιακά αρχίζει να ανακάμπτει και το παγκόσμιο ΑΕΠ θα αυξηθεί κατά 3,5% το 2013, από 3,2% το 2012. Επιπλέον, αν αποφευχθεί ο κίνδυνος νέας κρίσης και οι χρηματοοικονομικές συνθήκες βελτιωθούν (ήδη από το 3^ο 3μην. '12 το κόστος χρηματοδότησης των χωρών της περιφέρειας στη ΖτΕ έχει μειωθεί σημαντικά), είναι πιθανό η ανάπτυξη να είναι ακόμα μεγαλύτερη το 2013. Ωστόσο, επισημαίνει ότι η ανάκαμψη είναι αργή και ότι θα πρέπει να υιοθετηθούν από όλες τις αναπτυσσόμενες κυρίως οικονομίες οι κατάλληλες πολιτικές για την ενίσχυσή της. Συγκεκριμένα, το ΔΝΤ επισημαίνει ότι στις ΗΠΑ, τη ΖτΕ, αλλά και την Ιαπωνία ελήφθησαν αποφάσεις προς την σωστή κατεύθυνση για την τόνωση των οικονομιών αυτών. Στη ΖτΕ η πρόοδος που έχει σημειωθεί για την επίλυση της κρίσης χρέους δεν έχει καταφέρει ακόμα να οδηγήσει σε ανάκαμψη της οικονομίας, εφόσον έντονο παραμένει το πρόβλημα δανειοδότησης του ιδιωτικού τομέα, ενώ και η γενικευμένη αβεβαιότητα για την οριστική επίλυση της παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής κρίσης μετριάζουν τις αναπτυξιακές προοπτικές της οικονομίας στη ΖτΕ.

Στις ΗΠΑ σημειώθηκε μεν μια οριακή εξασθένιση του δείκτη καταναλωτικής εμπιστοσύνης Reuters/University of Michigan στο 71,3 τον Ιαν. '13 από 72,9 τον Δεκ. '12 και 82,7 τον Νοέμ. '12. Από την άλλη πλευρά, συνεχίζονται οι ευσιώνες ενδείξεις στην αγορά ακινήτων. Ειδικότερα, οι **ενάρξεις νέων κατοικιών** αυξήθηκαν σε μηνιαία βάση κατά 12,1% τον Δεκ. '12 έναντι μείωσης κατά -4,3% τον Νοέμ. '12 και αύξησης κατά 5,5% τον Οκτ. '12. Σε ετήσια βάση οι ενάρξεις σημείωσαν άνοδο κατά 36,9% τον Δεκ. '12. Επίσης, ο **αριθμός των οικοδομικών αδειών** σημείωσε οριακή αύξηση σε μηνιαία βάση κατά 0,3% τον Δεκ. '12 από 3,7% τον Νοέμ. '12 και από μείωσή του κατά -2,5% τον Οκτ. '12. Σε ετήσια βάση, πάντως, και ο αριθμός των αδειών ήταν ιδιαίτερα αυξημένος κατά 28,8%. Επίσης, **στην αγορά εργασίας, οι εβδομαδιαίες αιτήσεις για εγγραφή στα ταμεία ανεργίας**, σημείωσαν εντυπωσιακή μείωση κατά 37 χιλ. την εβδομάδα έως 12.1.2013 και διαμορφώθηκαν σε 335 χιλ. ενώ ο μέσος όρος 4 εβδομάδων, διαμορφώθηκε στις 359 χιλ., σημαντικά τώρα πιο κάτω από τις 400 χιλιάδες. Επομένως, οι εξελίξεις αυτές στην πραγματική οικονομία των ΗΠΑ,

σε συνδυασμό με τη διαφαινόμενη τελική αποφυγή του δημοσιονομικού γκρεμού (fiscal cliff) στη μεγάλη αυτή χώρα, αποτελούν από μόνες τους αιτία για την άνοδο του ΖΕΥ στη Γερμανία. Το ΔΝΤ προβλέπει τώρα αύξηση του ΑΕΠ των ΗΠΑ κατά 2,0% το 2013 και κατά 3,0% το 2014, από 2,3% το 2012.

Στη Ζώνη του Ευρώ, οι εξελίξεις στις αγορές κρατικών ομολόγων συμβάλουν στη βελτίωση του οικονομικού κλίματος, αλλά η επιδείνωση της ύφεσης δεν διευκολύνει τη δημοσιονομική προσαρμογή στην Ιταλία και την Ισπανία. **Στην Ισπανία εκτιμάται τώρα από την Τρίσπανια ότι η πώση του ΑΕΠ της θα ανέλθει στο -0,6% σε 3μηνιαία βάση και κατά -1,7% σε ετήσια βάση στο 4^ο 3μην. '12, λόγω πτώσης της εγχώριας ζήτησης κατά -3,9% σε ετήσια βάση.** Η εξέλιξη αυτή συγκρίνεται με την πτώση του ΑΕΠ κατά -0,3% και -1,6% αντίστοιχα στο 3^ο 3μην. '12. Για το 2012 ως σύνολο, η πτώση του ΑΕΠ εκτιμάται τώρα στο -1,3%. Επίσης, όπως προκύπτει από Έκθεση της Ε. Επιτροπής, η Ισπανία δεν πέτυχε τον στόχο της για μείωση του δημοσιονομικού της ελλείμματος το 2012, λόγω των μικρότερων εσόδων από τις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης και των υψηλών κοινωνικών δαπανών. Ωστόσο, παρά την απόκλιση, το οικονομικό πρόγραμμα της χώρας θεωρείται ότι παραμένει, εντός των συμφωνηθέντων. Η Ισπανία στόχευε σε μείωση του ελλείμματος στο 6,3% του ΑΕΠ το 2012, από 9,4% το 2011, αλλά ο στόχος εθεωρείτο εξ αρχής αρκετά αισιόδοξος, λόγω της κακής τρέχουσας οικονομικής συγκυρίας.

Γενικά, το ΔΝΤ εκτιμά ότι η ΖτΕ θα παραμείνει σε ύφεση με πτώση του ΑΕΠ κατά -0,2% το 2013, μετά την πτώση του κατά -0,4% το 2012, ωστόσο το 2014 το ΑΕΠ της ΖτΕ θα αυξηθεί κατά 1,0%. Το ΔΝΤ επισημαίνει ότι ο κίνδυνος για παρατεταμένη στασιμότητα της οικονομίας της ΖτΕ παραμένει και θα μειωθεί μόνο εφόσον οι χώρες της περιφέρειας ολοκληρώσουν την εφαρμογή προγραμμάτων δημοσιονομικής εξυγίανσης και προχωρήσει η τραπεζική ένωση αλλά και η δημοσιονομική ένωση, προκειμένου να ελαττωθεί ο κίνδυνος διάχυσης της κρίσης. Όσον αφορά στις επιμέρους οικονομίες, στην Ιταλία και την Ισπανία το ΑΕΠ θα μειωθεί κατά -1,0% και -1,5% το 2013 αντίστοιχα, μετά τη μείωσή του κατά -2,1% και -1,4% το 2012 αντίστοιχα. Η Γερμανία και η Γαλλία θα αποτύχουν την ύφεση, αλλά με χαμηλή ανάπτυξη κατά 0,6% και 0,3% αντίστοιχα το 2013.

Τέλος, η αύξηση της τάσης για ανάληψη επενδυτικού κινδύνου επιδρά θετικά στο ευρώ. Αντίθετα, η ανακοίνωση του νέου προγράμματος νομισματικής χαλάρωσης στην Ιαπωνία οδηγεί σε καταγραφή κερδών για το γιεν, δεδομένου ότι οι αγορές είχαν ήδη προεξοφλήσει την επίπτωση του προγράμματος αυτού. Ωστόσο, το Γιέν παραμένει σημαντικά υποτιμημένο, όπως προαναφέρθηκε.

Ειδικότερα, το ευρώ διατηρεί τα κέρδη του έναντι του δολαρίου, διαπραγματευόμενο στην περιοχή των 1,3300 USD/EUR (21.1.2013). Οι εκροές κεφαλαίων από τα επονομαζόμενα ασφαλή επενδυτικά καταφύγια (safe haven) προς υψηλότερου κινδύνου

περιουσιακά στοιχεία συνεχίζει να επιδρά θετικά στο ευρώ. Χαρακτηριστικό παράδειγμα της επιθυμίας ανάληψης μεγαλύτερου επενδυτικού κινδύνου, αποτελεί η εξασθένηση του ελβετικού φράγκου έναντι του ευρώ στο χαμηλότερο επίπεδο των τελευταίων 19 μηνών (1,2410 EURCHF 21.1.2013). Θετικά επηρεάζει το ευρώ και η απόφαση του Eurogroup για εκταμίευση της επόμενης δανειακής δόσης προς την Ελλάδα ύψους € 9,2 δις.

Προσωρινές απώλειες κατέγραψε το γιεν μετά τις αποφάσεις της Τραπεζίας για εφαρμογή **ανοιχτού οριζόντα προγράμματος αγοράς ομολόγων και ΕΓΔ** από τον Ιανουάριο του 2014, όπως αναλύεται στο κυρίως κείμενο του παρόντος Δελτίου. Γενικά, τα νέα μέτρα της Τραπεζίας δεν αξιολογούνται ως ιδιαίτερος εντυπωσιακά σε σχέση με αυτά που ήδη ανέμεναν και είχαν προεξοφλήσει οι αγορές, με αποτέλεσμα να υπάρξει ρευστοποίηση κερδών με αγορά Γιέν ιδίως έναντι του δολαρίου. Έτσι το Γιεν κυμαινόταν την 23.1.2012 στα 88,57 JPY/USD, ενώ είχε διαμορφωθεί ακόμη και πάνω από τα 90 JPY/EUR την προηγούμενη εβδομάδα.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

Ελληνική Οικονομία

Αγορά εργασίας στοιχεία του ΟΑΕΔ: Από τα σχετικά δεδομένα της αγοράς εργασίας, προκύπτει ότι οι εγγεγραμμένοι άνεργοι που αναζητούν εργασία, αυξήθηκαν στις 797,6 χιλ. τον Δεκ. '12, από 786,3 χιλ. τον Νοέμ. '12, 777,8 χιλ. τον Οκτ. '12, 794,9 χιλ. τον Ιουλ. '12 και 730,6 χιλ. τον Δεκ. '11.

Επιπλέον τον Δεκ. '12 ένας σημαντικός αριθμός 196,8 χιλ. μη εργαζόμενοι (Νοέμ. '12: 186,5 χιλ. Δεκ. '11: 177,3 χιλ.) ήταν μεν εγγεγραμμένοι στον ΟΑΕΔ, αλλά κατά δήλωσή τους δεν αναζητούν εργασία. Στην κατηγορία αυτή εγγράφονται μη εργαζόμενοι διότι με την εγγραφή τους αποκτούν σημαντικά ευεργετήματα, όπως ειδικές τιμές σε καταστήματα, επιπλέον μόρια σε διαγωνισμούς του ΑΣΕΠ, εκπτώσεις στους λογαριασμούς ορισμένων εταιριών κινητής τηλεφωνίας (ανάλογα με τον χρόνο «ανεργίας»), ιατροφαρμακευτική περίθαλψη και επιδότηση από τον ΟΑΕΔ ενσήμων για συμπλήρωση κατώτατης σύνταξης, κ.ά.

Εκ του συνόλου των ανέργων που ζητούσαν απασχόληση τον Δεκ. '12, το 42,3% ή 337,1 χιλ. (Νοέμ. '12: 336,2 χιλ., 336,2 χιλ., Οκτ. '12: 338,1 χιλ., Δεκ. '11: 291,8 χιλ.) ήταν άνεργοι για διάστημα μεγαλύτερο του έτους και το υπόλοιπο 57,7% ήταν άνεργοι για διάστημα μικρότερο του έτους. Από το σύνολο των εγγεγραμμένων ανέργων τον Δεκ. '12, οι 234,5 χιλ. (Δεκ. '11: 273,9 χιλ.) ήταν επιδοτούμενοι και εξ αυτών οι 70,8 χιλ. (Δεκ. '11: 72,8 χιλ.) απασχολούντο στα τουριστικά επαγγέλματα.

Αναφορικά με το φύλο, το 42,3% των εγγεγραμμένων ανέργων τον Δεκ. '12 ήταν άνδρες (Δεκ. '11: 42,7%) και το υπόλοιπο γυναίκες. Σημειώνεται ότι ο αριθμός των ανέργων ανδρών αυξήθηκε τον Δεκ. '12 κατά

+8,5% σε ετήσια βάση (Δεκ. '12: 337,2 χιλ. Δεκ. '11: 311,8 χιλ.) και κατά +9,9% στις γυναίκες (Δεκ. '12: 460,3 χιλ. Δεκ. '11: 418,8 χιλ.).

Ως προς την ηλικία, 203,8 χιλ. άνεργοι τον Δεκ. '12 ήταν κάτω των 30 ετών (το 25,8% του συνόλου των ανέργων), άλλες 512,3 χιλ. άνεργοι βρίσκονταν στο διάστημα τάξεως 30-54 ετών (64,2%) και 81,3 χιλ. από 55 ετών και άνω (10,2%). Σχετικά με την υπηκοότητα, το 92,1% των ανέργων ήταν Έλληνες υπήκοοι, το 1,9% χωρών της ΕΕ-27 και το 6,1% υπήκοοι τρίτων χωρών.

Αναφορικά με τις ροές απασχόλησης, επισημαίνεται ότι **οι αναγγελίες προσλήψεων αυξήθηκαν εντυπωσιακά για 6^ο κατά σειρά μήνα στις 49,5 χιλ. τον Δεκ. '12, από 44,6 χιλ. τον Δεκ. '11. Η εξέλιξη αυτή αύξησε τις αναγγελίες προσλήψεων στις 849,1,6 χιλ. συνολικά το 2012, από 839,0 χιλ. το 2011, σημειώνοντας μικρή αύξηση κατά +1,2%. Ωστόσο, στο δίμηνο Ιουλ.-Δεκ. '12 οι αναγγελίες προσλήψεων ήταν αυξημένες στις 444,5 χιλ., έναντι 395,4 χιλ. στο αντίστοιχο δίμηνο του 2011, σημειώνοντας αύξηση κατά +12,4% σε ετήσια βάση (βλ. σχετικό κατωτέρω Διάγραμμα).**

Επίσης **οι καταγγελίες συμβάσεων εργασίας μειώθηκαν στις 51,8 χιλ. τον Δεκ. '12 από 52,3 χιλ. τον Δεκ. '11, ενώ το 2012 μειώθηκαν στις 669,1 χιλ. από 701,6 χιλ. στο 2011. Τέλος και οι οικειοθελείς αποχωρήσεις από την εργασία ήταν μειωμένες στις 251,7 χιλ. το 2012 από 263,4 χιλ. το 2011.**

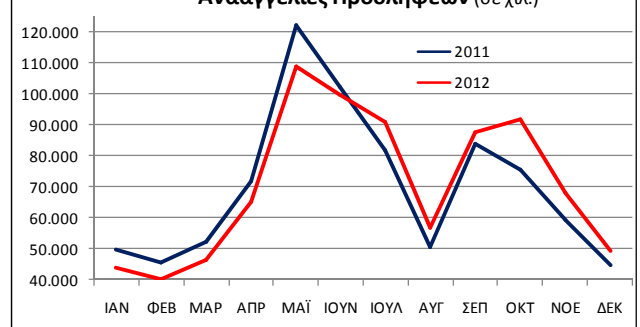
Αποτέλεσμα των εξελίξεων αυτών στην αγορά εργασίας, ήταν **η μείωση των καθαρών θέσεων εργασίας κατά -70,6 χιλ. το 2012, έναντι μείωσης τους κατά -125,9 χιλ. το 2011**, κατά -96,2 χιλ. το 2010 και κατά -86,2 χιλ. το 2009. Γενικά, από τον Ιούλιο του 2012 παρουσιάζονται ενδείξεις σταθεροποίησης και βελτίωσης της κατάστασης στην αγορά εργασίας, έναντι των εξαιρετικά δυσμενών εξελίξεων στην αγορά αυτή έως τον Ιούνιο του 2012.

Πίνακας: Ροές Απασχόλησης

(σε χιλ.)	2012	2011	2010	2012/2011
Αναγγελίες προσλήψεων	849,13	839,02	945,91	1,2%
Απολύσεις	669,11	701,57	735,46	-4,6%
Παραπήσεις	251,88	263,39	306,60	-4,4%
Απολύσεις + Παραπήσεις	920,79	964,96	1.042,06	-4,6%
Καθαρή Μεταβολή της απασχόλησης	-71,66	-125,94	-96,15	-43,1%

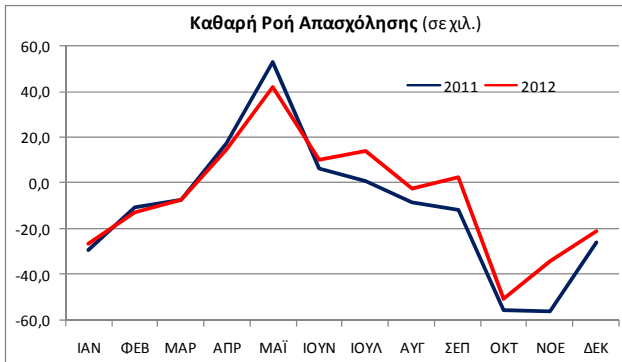
Πηγή: ΟΑΕΔ

Αναγγελίες Προσλήψεων (σε χιλ.)

Τέλος, σύμφωνα με το Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας (ΣΕΠΕ) στο 9μηνο '12 κατατέθηκαν στο ΣΕΠΕ 61.113 μετατροπές συμβάσεων εργασίας πλήρους απασχόλησης προς μισθωτική τους σε

ευέλικτες μορφές απασχόλησης. Εξ αυτών, οι 35.351 μετετρέπησαν σε συμβάσεις μερικής απασχόλησης και οι 15.814 σε συμβάσεις εκ περιτροπής απασχόλησης με ομόφωνη συμφωνία εργοδοτών και εργαζομένων και 9.948 σε συμβάσεις εκ περιτροπής απασχόλησης με μονομερή απόφαση του εργοδότη.

Απασχόληση στον τομέα του Τουρισμού: Σε πρόσφατη έρευνα του IOBE με τίτλο «**Η απασχόληση στον τουριστικό τομέα.**» προκύπτουν τα ακόλουθα: Η ανάπτυξη του τουρισμού στην Ελλάδα υποστήριξε συνολικά 741 χιλ. θέσεις απασχόλησης το 2011 εκ των οποίων η άμεση απασχόληση εκτιμάται στις 311 χιλ. απασχολούμενους, δηλαδή στο 8,0% της συνολικής απασχόλησης στη χώρα. Όπως φαίνεται στο Διάγραμμα, περίπου οι μισοί από τους απασχολούμενους στον Τουρισμό καταγράφηκαν στους τομείς της εστίασης και καταλύματος. Ο αριθμός των απασχολούμενων στις οδικές μεταφορές εκτιμάται στις 57 χιλ., στις θαλάσσιες μεταφορές (δηλαδή ακτοπλοΐα, επιχειρήσεις θαλάσσιου τουρισμού κ.ά.) στις 26 χιλ., στην Ψυχαγωγία-Πολιτισμό (συμπεριλαμβανομένων και των απασχολούμενων στα Μουσεία) στις 12 χιλ., όσοι περίπου και στα ταξιδιωτικά γραφεία. Αναφέρονται επίσης οι εργαζόμενοι στην ενοικίαση αυτοκινήτων και στη διοργάνωση συνεδρίων.

Εκτός από την άμεση απασχόληση, σημαντική είναι επίσης η συμβολή του τουρισμού στην έμμεση απασχόληση, δηλαδή στις θέσεις εργασίας οι οποίες υποστηρίζονται στους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας που αποτελούν τους κυριότερους προμηθευτές των τουριστικών επιχειρήσεων για την παραγωγή των υπηρεσιών τους. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα μελέτης για την εκτίμηση της

επίπτωσης του τουρισμού στην ελληνική οικονομία, το σύνολο της άμεσης και έμμεσης επίπτωσης στην απασχόληση το 2010 εκτιμάται σε 446 χιλ. θέσεις εργασίας εκ των οποίων οι 320 χιλ. περίπου αφορούν στην άμεση απασχόληση και οι υπόλοιπες 126 χιλ. στην έμμεση απασχόληση. Ωστόσο, η συνολική επίπτωση του τουρισμού στην απασχόληση εκτιμάται σε 741 χιλ. περίπου, το 1/6 δηλαδή της συνολικής απασχόλησης της χώρας.

Επιπλέον, από την εξέταση της πορείας των αφίξεων ξένων επισκεπτών και των ταξιδιωτικών εισπράξεων, προκύπτει συσχέτιση των μεγεθών με την τουριστική απασχόληση. Ενδεικτικά, η ανοδική πορεία των ταξιδιωτικών εισπράξεων (+3%) το 2008 συνοδεύτηκε από άνοδο της τουριστικής απασχόλησης στη χώρα (+2%). Αντίθετα, το 2009 η απασχόληση στους συναφείς με τον τουρισμό κλάδους ακολουθεί την πτωτική πορεία των αφίξεων (-6%) και των εσόδων (-11%) αντίστοιχα.

Παρά το ότι ο εισερχόμενος τουρισμός στην Ελλάδα ανέκαμψε το 2011, βάσει των αφίξεων και των εσόδων, η σημαντική ύφεση της ελληνικής οικονομίας ασκεί αρνητική επίδραση στον ημεδαπό τουρισμό, η συνεισφορά του οποίου υπήρξε σημαντική στην ανάπτυξη της εγχώριας τουριστικής δραστηριότητας την τελευταία δεκαετία.

Δείκτες Νέων Παραγγελιών (ΔΝΠ) και Κύκλου Εργασιών (ΔΚΕ) στη Βιομηχανία: Ο ΔΝΠ υποχώρησε κατά -15,5% σε ετήσια βάση τον Νοέμ.'12, μετά την αύξησή του κατά +14,1% τον Οκτ.'12 και έναντι της ελάχιστης μείωσής τους τον Νοέμ.'11 κατά -0,8%. Εξάλλου, στο 11μηνο'12 ο ΔΝΠ μειώθηκε κατά -8,0% σε ετήσια βάση, έναντι της αύξησής του κατά +2,8% στο 11μηνο'11.

Η μείωση του ΔΝΠ τον Νοέμ.'12 σημειώθηκε κυρίως εξαιτίας της εξομάλυνσης των εξαγωγικών παραγγελιών οι οποίες είχαν σημειώσει μεγάλη αύξηση κατά 22,7% τον Οκτ.'12, για να υποχωρήσουν κατά -24,3% τον Νοέμ.'12. Ειδικότερα, η πτώση των εξαγωγικών παραγγελιών οφείλεται σε πολύ μεγάλο βαθμό στην πτώση κατά -74,6% των παραγγελιών του κλάδου κατασκευής μεταλλικών προϊόντων, ο δείκτης παραγγελιών του οποίου είχε αυξηθεί κατά 501,8% τον Νοέμ.'11. Είναι αξιοσημείωτο ότι ο δείκτης παραγγελιών του κλάδου κατασκευής μεταλλικών προϊόντων διαμορφώθηκε στο 134,2 τον Νοέμ.'12, από 88,0 τον Νοέμ.'10. Από την άλλη πλευρά, αξιοσημείωτη ήταν η αύξηση των εξαγωγικών παραγγελιών στους κλάδους: α) των μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού κατά 52,9% τον Νοέμ.'12, μετά την πτώση τους κατά -14,2% τον Νοέμ.'11, β) των μηχανοκίνητων οχημάτων (ρυμουλκούμενων και ημι-ρυμουλκούμενων) κατά 18,5% τον Νοέμ.'12, από -11,6% τον Νοέμ.'11, και γ) των χημικών προϊόντων κατά 19,5% τον Νοέμ.'12, μετά την πτώση τους κατά -18,4% τον Νοέμ.'11. Επίσης, ενθαρρυντική είναι η μικρή πτώση των εξαγωγικών παραγγελιών ηλεκτρολογικού εξοπλισμού κατά -6,3% τον Νοέμ.'12, μετά την αύξησή τους κατά 7,8% τον Νοέμ.'11 και η πολύ μικρή κατά -0,3% των εξαγωγικών παραγγελιών

ετοιμών ενδυμάτων τον Νοέμ.'12, μετά τη μεγάλη αύξησή τους κατά 15,9% τον Νοέμ.'11.

Αντίθετα με την πτώση των εξαγωγικών παραγγελιών για τους λόγους που προαναφέρθηκαν, η πτώση του ΔΝΠ για το σύνολο της αγοράς τον Νοέμ.'12 σημειώθηκε παρά την αύξηση κατά 2,8% των παραγγελιών στην εγχώρια αγορά. Η αύξηση αυτή των εγχώριων βιομηχανικών παραγγελιών οφείλεται στην αύξηση των παραγγελιών στα ακόλουθα προϊόντα: (1) Μηχανήματα και είδη εξοπλισμού (Νοέμ.'12: +29,1%, Νοέμ.'11: -33,1%), (2) στον ηλεκτρολογικό εξοπλισμό (Νοέμ.'12: +23,4%, Νοέμ.'11: -56,2%), (3) στα χημικά προϊόντα (Νοέμ.'12: +9,6%, από πτώση κατά -26,9% τον Νοέμ.'11), (4) στα βασικά μέταλλα (Νοέμ.'12: +8,3%, Νοέμ.'11: -28,7%) και (5) στα βασικά φαρμακευτικά προϊόντα και σκευάσματα (Νοέμ.'12: +2,5%, Νοέμ.'11: -6,8%).

Γενικότερα, η μείωση του ΔΝΠ στο 11μηνο'12 προήλθε από τη νέα μεγάλη μείωση των παραγγελιών της εγχώριας αγοράς, κατά -11,8%, μετά την πτώση τους κατά -23,1% στο 11μηνο'11 και την μείωση επίσης κατά -5,0% στο 11μηνο'12 και των εξαγωγικών παραγγελιών, μετά την μεγάλη αύξησή τους κατά 23,7% στο 11μηνο'11. Ειδικότερα, αισθητή ήταν η πτώση της ζήτησης από τις χώρες της Ζώνης του Ευρώ κατά -10,5%, ενώ δεν μεταβλήθηκε από τις τρίτες χώρες (0%).

Η πτώση των βιομηχανικών παραγγελιών από την εγχώρια αγορά εξακολουθεί να είναι μεγάλη και οφείλεται κυρίως: α) στην πτώση της οικοδομικής δραστηριότητας που επιδρά στην πτώση των εγχώριων παραγγελιών, κυρίως, στις βιομηχανίες βασικών μετάλλων και κατασκευής προϊόντων από μέταλλο και β) στην σημαντική μείωση των κρατικών παραγγελιών προς τις βιομηχανίες όπως, τα ναυπηγεία, οι αμυντικές βιομηχανίες και άλλες βιομηχανίες που τους έχουν απαγορευτεί οι εξαγωγές λόγω καταδίκης τους από το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων για παράνομη χρήση κρατικών επιχορηγήσεων. Συγκεκριμένα, ο δείκτης εξαγωγικών παραγγελιών στον κλάδο του λοιπού εξοπλισμού μεταφορών έχει μειωθεί στο 62,3 τον Νοέμ.'12, από 100 το 2005.

Αρνητικά επιδρά στις παραγγελίες της μεταποίησης η κλωστοϋφαντουργία (τα είδη ένδυσης βελτιώνονται, όπως προαναφέρθηκε), καθώς αντιμετωπίζουν αρνητικές συνθήκες ζήτησης στην εγχώρια αγορά και, επιπλέον, εκτοπίζονται από την εγχώρια και τις ξένες αγορές εξαιτίας του έντονου ανταγωνισμού από τις χώρες χαμηλού κόστους. Ο σχετικός δείκτης εξαγωγικών παραγγελιών στην κλωστοϋφαντουργία έχει μειωθεί στο 46,0 τον Νοέμ.'12, ενώ ο δείκτης στα έτοιμα ενδύματα αυξήθηκε τελικά στο 56,7 τον Νοέμ.'12, από 49,1 τον Νοέμ.'10. Μεγαλύτερη βελτίωση του δείκτη στα έτοιμα ενδύματα αναμένεται στους επόμενους μήνες.

Σημειώνεται ότι ο δείκτης των νέων παραγγελιών (ΔΝΠ) παρακολουθεί σε μηνιαία βάση την εξέλιξη της ζήτησης για βιομηχανικά προϊόντα σε

ορισμένους από τους κλάδους της ελληνικής μεταποιητικής βιομηχανίας (για παράδειγμα, δεν συμπεριλαμβάνονται τα τρόφιμα και τα μη μεταλλικά ορυκτά) και αποτελεί ένδειξη της εξέλιξης της παραγωγής σε αυτούς τους κλάδους στους επόμενους μήνες. Δεν αντικατοπτρίζει το σύνολο της βιομηχανικής παραγωγής. Επιπλέον, η ανάλυση του δείκτη νέων παραγγελιών κατά αγορά προέλευσης των παραγγελιών δίνει τη δυνατότητα γεωγραφικού εντοπισμού της παρουσίας ζήτησης και συνεπώς συμβάλλει στην καλύτερη κατανόηση των παραγόντων που επηρεάζουν την παραγωγή στο αμέσως επόμενο διάστημα. Ο δείκτης εκτιμάται κατ' αξία και οι μεταβολές του μπορεί να οφείλονται σε μεταβολές στις τιμές των προϊόντων. Πιο αντιπροσωπευτικός για το σύνολο της μεταποιητικής βιομηχανίας είναι ο δείκτης κύκλου εργασιών (ΔΚΕ) που αναλύεται στη συνέχεια.

Ο ΔΚΕ στη Βιομηχανία στο σύνολο της αγοράς αυξήθηκε κατά +4,6% σε ετήσια βάση τον Νοέμ.'12, έναντι οριακής αύξησής του κατά +0,4% τον Νοέμ.'11. Στο 11μηνο'12 ο ΔΚΕ αυξήθηκε κατά +3,7% σε ετήσια βάση, μετά την αύξησή του κατά +7,6% στο 11μηνο'11. Σημειώνεται ότι στο ΔΚΕ συμπεριλαμβάνονται όλοι οι κλάδοι της βιομηχανίας, ακόμη και τα τρόφιμα και άλλοι κλάδοι που δεν συμπεριλαμβάνεται στο ΔΝΠ.

Η αύξηση του ΔΚΕ τον Νοέμ.'12 προέκυψε παρά τη μεγάλη μείωση κατά -19,3% του ΔΚΕ στην εγχώρια αγορά (Νοέμ.'11: 0%) και οφείλεται αποκλειστικά και μόνο **στην πολύ μεγάλη αύξηση του ΔΚΕ στις αγορές του εξωτερικού κατά 54,9% τον Νοέμ.'12**, μετά την αύξησή του κατά 39,9% τον Οκτ.'12 και την μικρή πτώση του κατά -5,5% τον Νοέμ.'11.

Η μεγάλη πτώση του ΔΚΕ εγχώριας αγοράς τον Νοέμ.'12 οφείλεται κατά κύριο λόγο στη μεγάλη πτώση των παραγγελιών των κλάδων: (1) των παραγωγών πετρελαίου και άνθρακα κατά -33,3%, έναντι της αύξησής της κατά 47,3% τον Νοέμ.'11 και (2) των μη μεταλλικών ορυκτών κατά -29% τον Νοέμ.'12, έναντι της πτώσης τους κατά -46,6% τον Νοέμ.'11. Σημειώνεται η αύξηση των παραγγελιών εγχώριας αγοράς τον Νοέμ.'12 στα χημικά προϊόντα (+2,8%), από -16,5% τον Νοέμ.'11, στα βασικά φαρμακευτικά προϊόντα (+1,8%), από -1,8% τον Νοέμ.'11, στον ηλεκτρολογικό εξοπλισμό (+13,4), από -31,8% τον Νοέμ.'12 και στα βασικά μέταλλα (+0,5%), από -25,3% τον Νοέμ.'11. Επίσης, στα τρόφιμα και στα ποτά η πτώση των παραγγελιών εγχώριας αγοράς τον Νοέμ.'12 ήταν σχετικά μικρή κατά -3,7% και -2,4% αντίστοιχα (Νοέμ.'11 πτώση κατά -4,1% και -19,4% αντίστοιχα).

Η μεγάλη αύξηση του ΔΚΕ εξωτερικής αγοράς τον Νοέμ.'12 οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στην πολύ μεγάλη αύξηση των εξαγωγικού κύκλου εργασιών του κλάδου των παραγωγών πετρελαίου και άνθρακα κατά 200,4%, από πτώση τους κατά -31,75 τον Νοέμ.'11, αλλά αξιοσημείωτη αύξηση σημειώνει και ο εξαγωγικός κύκλος εργασιών των ακόλουθων κλάδων: (1) τρόφιμα (Νοέμ.'12: +1,3%, Νοέμ.'11: +5,6%), ποτά (Νοέμ.'12: +16%, από πτώση τον

Νοέμ.'11 κατά -5,2%), είδη ένδυσης (Νοέμ.'12: +5,2%, Νοέμ.'11: +3,1%), μη μεταλλικά ορυκτά (Νοέμ.'12: +49,4%, Νοέμ.'11: +0,4%), μηχανήματα και είδη εξοπλισμού (Νοέμ.'12: +61,3%, μετά την πτώση τους κατά -28% τον Νοέμ.'11), Έπιπλα (Νοέμ.'12: +65,8%, Νοέμ.'11: -11,0%), προϊόντα από ελαστική και πλαστική ύλη (Νοέμ.'12: +8,2%, Νοέμ.'11: +7,0%), ηλεκτρολογικός εξοπλισμός (Νοέμ.'12: +0,6%, Νοέμ.'11: +2,7%), κ.ά.

Όσον αφορά το 11μηνο.'12, η αύξηση του ΔΚΕ στη βιομηχανία κατά 3,7% οφείλεται στην πτώση του κατά -4,1% στην εγχώρια αγορά (11μηνο.'11: -2,7%) και στη σημαντική αύξηση του ΔΚΕ εξαγωγών κατά +18,0% που αντιστοιχεί σε οριακή αύξηση κατά +0,5% στη ΖτΕ (11μηνο.'11: 21,1%) και σε αύξησή του κατά +26,6% στις χώρες εκτός της Ζώνης του Ευρώ (11μηνο.'11: 26,2%).

Παγκόσμια Οικονομία

ΗΠΑ: Ο δείκτης καταναλωτικής εμπιστοσύνης *Reuters/ University of Michigan* υποχώρησε στο 71,3 τον Ιαν.'13 (το χαμηλότερο επίπεδο από τον Δεκ.'11) από 72,9 τον Δεκ.'12 και 82,7 τον Νοέμ.'12. Η υποχώρηση του δείκτη τους τελευταίους δύο μήνες έχει άμεση σχέση με την πρόσφατη αύξηση των φορολογικών συντελεστών στα μεγάλα εισοδήματα και στα εισοδήματα από εργασία και μερίσματα που αποφασίστηκε στα πλαίσια της συμφωνίας για την αποφυγή του Δημοσιονομικού Γκρεμού (*fiscal cliff*). Η απόφαση αυτή, παρά το ότι ήταν πολύ ηπιότερη από κάποιες πιο επώδυνες εξελίξεις, επέδρασε αρνητικά στην εμπιστοσύνη των καταναλωτών.

Οι ενδείξεις ανάκαμψης στην αγορά ακινήτων συνεχίζονται, καθώς ο **αριθμός των κατοικιών που εισήλθε στο στάδιο της κατασκευής** αυξήθηκε αισθητά στις 954 χιλ. ή κατά 12,1% σε μηνιαία βάση τον Δεκ.'12, σημειώνοντας την μεγαλύτερη μηνιαία αύξησή του από τον Ιούνιο 2008. Είχε προηγηθεί η μείωσή του στις 851 χιλ., ή κατά -4,3% σε μηνιαία βάση, τον Νοέμ.'12, από την αύξησή του στις 889 χιλ. ή κατά 5,5% τον Οκτ.'12. Ωστόσο, σε ετήσια βάση οι ο αριθμός αυτών των κατοικιών αυξήθηκε τον Δεκ.'12 κατά 36,9%. Επίσης, **αριθμός των οικοδομικών αδειών** αυξήθηκε οριακά κατά 0,3% σε μηνιαία βάση στις 903 χιλ. τον Δεκ.'12, από αύξησή του κατά 3,7% τον Νοέμ.'12 και έναντι μείωσής του κατά -2,5% τον Οκτ.'12, ενώ σε ετήσια βάση ο αριθμός των αδειών ήταν αυξημένος κατά 28,8%. Η βελτίωση της εικόνας στην αγορά κατοικιών είναι τώρα αναμφισβήτητη και συνδέεται άμεσα με τη μείωση των επιτοκίων στη στεγαστική πίστη.

ΖτΕ: Πολύ ενθαρρυντική ήταν η αύξηση του δείκτη κλίματος των επενδύσεων (**ZEW**) στο υψηλότερο επίπεδο από τον Μάιο '10, στο 31,5 τον Ιαν. '13 (από 12,0 που προέβλεπαν οι αναλυτές), από 6,9 τον Δεκ.'12. Η εξέλιξη αυτή αντισταθμίζει σε κάποιο βαθμό τις αρνητικές εντυπώσεις που προκάλεσε η ανακοίνωση για πτώση και του ΑΕΠ της Γερμανίας κατά -0,5% σε 3μηνιαία βάση στο 4^ο 3μηνο.'12. Η

εξέλιξη του δείκτη ZEW δείχνει την αισιοδοξία των επενδυτών στην αρχή του έτους, ότι η κρίση χρέους στη Ζώνη του Ευρώ έχει αντιμετωπιστεί αποτελεσματικά και ότι η οικονομία της Γερμανίας θα ανακάμψει άμεσα από την κρίση. Αυτή η αισιοδοξία ενισχύεται και από τις πρόσφατες δηλώσεις του προέδρου της ΕΚΤ ότι η οικονομία της ΖτΕ ως σύνολο θα βγει από την ύφεση εντός του 2013. Δεν υιοθετείται, ωστόσο από τους αναλυτές που συμμετείχαν σε έρευνα του Reuters, σύμφωνα με την οποία το ΑΕΠ της ΖτΕ θα σημειώσει νέα μικρή πτώση κατά -0,1% το 2013, πριν ανακάμψει με αύξηση του ΑΕΠ κατά 1,0% το 2014.

Επίσης, το Υπ. Οικονομικών της Γερμανίας προβλέπει τώρα πολύ περιορισμένη ανάπτυξη της χώρας κατά 0,4% το 2013, με αύξηση της ιδιωτικής κατανάλωσης κατά 0,6% (2012: 0,8%), με νέα πτώση των επενδύσεων σε εξοπλισμό το 2013 κατά -1,3% (2012: -4,4%), με αύξηση των επενδύσεων σε κτήρια κατά 1,3% (2012: -1,1%), με αύξηση των εξαγωγών κατά 2,8% (2012: 4,1%) και των εισαγωγών κατά 3,5% (2012: 2,3%). **Σημειώνεται ότι η αύξηση του ΑΕΠ της Γερμανίας κατά 0,7% το 2012 επιτεύχθηκε αποκλειστικά και μόνο από την θετική επίπτωση των καθαρών εξαγωγών της χώρας κατά -1,1 ποσοστιαίες μονάδες**, ενώ η επίπτωση της εγχώριας ζήτησης στην ανάπτυξης το 2012 ήταν σημαντικά αρνητική κατά -0,4 π.μ.

Κίνα: Η αύξηση του ΑΕΠ επιταχύνθηκε και πάλι, μετά από 7 συνεχή 3μηνα επιβράδυνσης, στο 7,9% σε ετήσια βάση το 4^ο 3μηνο.'12, έναντι αύξησης κατά 7,4% το 3^ο 3μηνο.'12, ενώ σε 3μηνιαία βάση αυξήθηκε κατά 2,2%, από 2,0% το 3^ο 3μηνο.'12. Από τα αναλυτικά στοιχεία προκύπτει ότι η βιομηχανική παραγωγή αυξήθηκε κατά 10,0% το 2012 (τον Δεκ.'12 κατά 10,3%). Οι λιανικές πωλήσεις αυξήθηκαν κατά 14,3% το 2012 (15,2% τον Δεκ.'12). Η βελτίωση του ΑΕΠ το 4^ο 3μηνο.'12 φαίνεται ότι προήλθε από την υιοθέτηση μέτρων της κυβέρνησης για δαπάνες σε έργα υποδομής, αλλά και την ανάκαμψη του εξωτερικού τομέα, καθώς οι εξαγωγές αυξήθηκαν κατά 9,4% σε ετήσια βάση το τελευταίο 3μηνο 2012, ενώ οι εισαγωγές αυξήθηκαν μόνο κατά 2,7%. Ωστόσο, η παγκόσμια επιβράδυνση και κυρίως η ύφεση της οικονομίας στη ΖτΕ έπληξαν τις εξαγωγές το 2012 συνολικά, καθώς ο εξωτερικός τομέας συνέβαλε αρνητικά στην αύξηση του ΑΕΠ κατά 2,2 π.μ., ενώ η κατανάλωση και οι επενδύσεις είχαν θετική συμβολή κατά 4,0 π.μ. και 3,9 π.μ. αντίστοιχα. Συνολικά το 2012 το ΑΕΠ σημείωσε την χαμηλότερη αύξηση των τελευταίων 13 ετών, αφού αυξήθηκε κατά 7,8%, από 9,3% το 2011. Το 2013, το ΑΕΠ της Κίνας αναμένεται να αυξηθεί περί το 8,1%, ανάκαμψη που θα προέλθει περισσότερο από την ενίσχυση της εγχώριας ζήτησης και πάλι παρά του εξωτερικού τομέα. Στόχος της κυβέρνησης είναι η ενίσχυση της απασχόλησης, καθώς νέες ευκαιρίες απασχόλησης αναμένεται να εμφανισθούν μέσω των πολιτικών περιφερειακής ανάπτυξης που έχει ξεκινήσει η κινεζική κυβέρνηση, την ανάπτυξη του τομέα των υπηρεσιών, καθώς και την αγροτική ανάπτυξη, ενώ ταυτόχρονα θα ακολουθήσει

πολιτικές περιορισμού του πληθωρισμού, προκειμένου να επιτευχθεί βιώσιμη ανάπτυξη. Η νομισματική πολιτική σε συνδυασμό με την επεκτατική δημοσιονομική πολιτική αναμένεται να συμβάλλουν στην προαναφερθείσα αύξηση του ΑΕΠ το 2013 κατά ποσοστό άνω του 8,0%. Η Ε. Επιτροπή προβλέπει αύξηση του ΑΕΠ της Κίνας κατά 7,7% το 2013 και 7,8% το 2014.

Ιαπωνία: Την 21^η Ιανουαρίου 2013 η ΤτΙαπωνίας ανακοίνωσε ότι από την 1.1.2014 θα συνεχίσει να αγοράζει ένα ποσό ύψους ¥ 13 τρις κρατικών ομολόγων και εντόκων γραμματίων ανά μήνα (¥ 2.0 τρις σε μακροπρόθεσμα ομόλογα και ¥ 10 τρις σε βραχυχρόνια έντοκα γραμμάτια) χωρίς να προσδιορίζεται η ημερομηνία λήξης αυτού του προγράμματος. Επίσης, ανακοίνωσε ότι θα συνεχίζει την πολιτική της των σχεδόν μηδενικών επιτοκίων παρέμβασης (0,1%-0,0%) και την πολιτική της αγοράς κρατικών ομολόγων (της ποσοτικής ενίσχυσης της ρευστότητας στην οικονομία) για όσο διάστημα χρειαστεί. Τέλος ανακοίνωσε σε ένα κοινό ανακοινωθέν με τη νέα κυβέρνηση της Ιαπωνίας ότι αυξάνει τον στόχο της για τον πληθωρισμό με βάση το ΔΤΚ στη χώρα στο 2,0%, από 1,0%. Υπενθυμίζεται ότι το 2012 ο πληθωρισμός διαμορφώθηκε στο 0%, από -0,3% το 2011, ενώ ο ΟΟΣΑ προέβλεπε πτώση του στο -0,5% το 2013.

Οι ανωτέρω ανακοινώσεις ήταν σε μεγάλο βαθμό αναμενόμενες, καθώς, μετά την εκλογή της νέας κυβέρνησης τον Δεκ.'12, οι αγορές είχαν προεξοφλήσει την περαιτέρω εντατικοποίηση της πολιτικής της ποσοτικής ενίσχυσης της ρευστότητας στην οικονομία την οποία ήδη ακολουθεί η ΤτΙαπωνίας από το 2011, με αποτέλεσμα την σημαντική διολίσθηση του Γιέν τους τελευταίους τρεις μήνες στα 89,14 JPY/USD και στα 119,07 JPY/EUR. Σημειώνεται ότι η ΤτΙαπωνίας ξεκίνησε να εφαρμόζει ένα πρόγραμμα ποσοτικής ενίσχυσης της ρευστότητας στην οικονομίας (με τα επιτόκια παρέμβασής της ήδη στο 0,1%-0,0%), το οποίο περιελάμβανε αγορές κρατικών ομολόγων. Το αρχικό ποσό των αγορών ήταν ¥ 35 τρις. (\$ 450 δις). Τον Απρίλιο του 2012 το πρόγραμμα αγορών ομολόγων αυξήθηκε στα ¥ 75 τρις (\$ 900 δις) και το Δεκέμβριο του 2012 το πρόγραμμα έφθασε τα ¥ 101 τρις (\$ 1,1 τρις) το οποίο επρόκειτο να ολοκληρωθεί έως το τέλος του 2013. Με τις νέες αποφάσεις δεν ενισχύεται το πρόγραμμα εντός του 2013, αλλά

ανακοινώνεται επισήμως ότι θα συνεχιστεί και το 2014 και για απροσδιόριστο διάστημα, όσο χρειαστεί. Ο διπλασιασμός του στόχου για τον πληθωρισμό περιορίζει τα εμπόδια εφαρμογής της ανωτέρω πολιτικής.

Ήδη, από το Δεκέμβριο του 2012 ο νέος Πρωθυπουργός της Ιαπωνίας Shinzo Abe προωθεί εντατικά το πρόγραμμα της νέας κυβέρνησης το οποίο έχει ως κύριο στόχο την έξοδο της Ιαπωνίας από την κατάσταση αρνητικού πληθωρισμού που εμποδίζει την είσοδό της σε μια πορεία υγιούς ανάπτυξης. Ο στόχος για πληθωρισμό 2,0% προωθήθηκε κατά κύριο λόγο από την κυβέρνηση και ΤτΙαπωνίας τον υιοθέτησε πλήρως, προφανώς διότι και αυτή συμφωνεί στην υιοθέτησή του. Στόχος της κυβέρνησης είναι επίσης η αύξηση της εγχώριας ιδιωτικής κατανάλωσης (μέσω και του θετικού πληθωρισμού που μπορεί να καταστήσει αρνητικά τα επιτόκια καταθέσεων), προκειμένου να εξασφαλιστεί μια ικανοποιητική ανάπτυξη της οικονομίας το 2013 και στα επόμενα έτη.

Πάντως, ο ΟΟΣΑ εκτιμά επιβράδυνση της αύξησης του ΑΕΠ στο 0,7% το 2013 και στο 0,8% το 2014, από 1,6% το 2012 (όπου το 3^ο 3μηνο '12 το ΑΕΠ μειώθηκε κατά -0,9% σε 3μηναία βάση, από μηδενική ανάπτυξη το 2^ο 3μηνο '12, ενώ σε ετήσια βάση, η αύξηση του ΑΕΠ ήταν 0,5%, από 3,9% το 2^ο 3μηνο '12).

Οι προεκλογικές εξαγγελίες του νέου Πρωθυπουργού όσον αφορά τις ανωτέρω κινήσεις στον τομέα της δημοσιονομικής και της νομισματικής πολιτικής είχαν αξιοσημείωτα μεγάλη επίπτωση στη συναλλαγματική ισοτιμία του Γιέν η οποία έχει διολισθήσει κατά ποσοστό άνω του 13% από τον Σεπτ.'12. Μετά τις προαναφερθείσες ανακοινώσεις της ΤτΙαπωνίας, οι διακυμάνσεις στο Γιέν ήταν σχετικά μικρές, ενώ ο χρηματιστηριακός δείκτης NIKKEI 225 διαμορφώθηκε στις 10.709,93 μον., σημειώνοντας μικρή πτώση κατά -0,35%. Αυτό ήταν προφανώς το αποτέλεσμα ότι οι αποφάσεις της ΤτΙαπωνίας είχαν προεξοφληθεί ουσιαστικά και ούτε εξέπληξαν, ούτε απογοήτευσαν τις αγορές.

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΣΕ ΑΡΙΘΜΟΥΣ
(ετήσιες εκατοστιαίες μεταβολές)

Ετήσια στοιχεία	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012Ε
ΑΕΠ (σε σταθερές τιμές αγοράς)	5,5	3,0	-0,2	-3,2	-3,5	-6,9	-6,0
Ιδιωτική Κατανάλωση	4,3	3,7	4,0	-1,3	-3,6	-7,1	-7,9
Δημόσια Κατανάλωση	2,3	7,6	-2,1	4,8	-7,2	-9,1	-5,1
Ακαθάριστες Επενδύσεις	20,4	5,4	-6,7	-15,2	-15,0	-20,7	-17,7
- Κατοικίες	31,4	-9,0	-28,2	-23,5	-18,0	-23,6	-22,5
- Εξοπλισμός	15,6	37,0	1,3	-24,0	-20,0	-22,1	-18,0
Μεταποίηση	2,0	2,2	-4,7	-11,2	-5,1	-9,5	-3,5
Ανεργία (%)	8,9	8,3	7,6	9,5	12,5	17,7	23,6
Συνολική Απασχόληση	1,9	1,2	1,1	-1,0	-2,8	-6,6	-7,9
Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (μέσα επίπεδα)	3,2	3,0	4,2	1,3	4,7	3,3	1,5
Κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος (1995=100)	2,2	5,0	8,7	6,6	-1,7	-3,0	-8,1
Πιστωτική Επέκταση (προς ιδιωτικό τομέα)	21,1	21,5	15,9	4,1	0,0	-3,1	-3,0
Έλλειμμα Γενικής Κυβέρνησης (% ΑΕΠ)	-5,7	-6,5	-9,8	-15,6	-10,7	-9,4	-6,5
Ισοζύγιο Τρεχ. Συναλλαγών με κεφαλαιακές μεταβιβάσεις (% ΑΕΠ)	-9,6	-12,4	-13,3	-10,3	-9,2	-8,8	-3,5

Πηγή: ΔΟΜ Alpha Bank, ΕΛΣΤΑΤ, European Commission, Spring 2012

Δείκτες Οικονομικής Συγκυρίας	2010	2011				2011	2012
	έτος	I	II	III	IV	έτος	διαθέσιμη περίοδος
Οικονομική Δραστηριότητα							
Όγκος Λιανικών Πωλήσεων (εκτός καυσίμων)	-6,9	-14,0	-11,7	-8,7	-8,7	-8,7	-11,2 (9μην)
Νέες εγγραφές ΙΧ Αυτοκινήτων	-37,2	-55,9	-42,2	-34,4	-29,8	-29,8	-40,7 (11μην)
Οικοδομική Δραστηριότητα	-23,7	-54,2	-44,6	-35,5	-36,0	-37,7	-26,3 (9μην)
Μεταποίηση	-5,1	-7,1	-9,6	-8,0	-9,5	-9,5	-5,3 (10μην)
Δείκτης Υπευθύνων Προμηθειών PMI στη μεταποίηση	43,8	43,7	45,6	43,9	41,1	43,6	41,8 (Νοέμ)
Δείκτης Οικονομικού Κλίματος	79,3	82,2	77,5	76,5	74,2	77,6	76,1 (11μην)
Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Μεταποίηση	75,8	79,2	77,6	78,3	72,5	76,9	76,6 (11μην)
Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτών	-63	-69	-71	-74	-83	-74	-75,0 (11μην)
Πιστωτική Επέκταση							
Ιδιωτικός Τομέας	0,0	-0,4	-1,2	-2,2	-3,1	-3,1	-4,8 (Οκτ)
Επιχειρήσεις	1,1	1,1	0,2	-0,9	-2,0	-2,0	-5,6 (Οκτ)
- Βιομηχανία	-2,0	-1,2	-2,2	0,5	0,1	0,1	-4,3 (Οκτ)
- Κατασκευές	1,9	-0,4	-0,3	-2,1	-7,4	-7,4	-5,5 (Οκτ)
- Τουρισμός	2,9	0,2	0,5	-0,8	-2,3	-2,3	-0,8 (Οκτ)
Νοικοκυριά	-1,2	-1,9	-2,5	-3,1	-3,9	-3,9	-4,1 (Οκτ)
- Καταναλωτική Πίστη	-4,2	-4,6	-5,8	-6,5	-6,4	-6,4	-5,2 (Οκτ)
- Στεγαστικά Δάνεια	-0,3	-1,3	-1,7	-2,1	-2,9	-2,9	-3,7 (Οκτ)
Τιμές							
Δείκτης Τιμών Καταναλωτή	4,7	4,7	3,5	2,4	2,8	3,3	1,0 (Νοεμ)
Δομικός Πληθωρισμός	3,0	2,5	1,7	0,7	1,3	1,5	-0,5 (Νοεμ)
Δείκτης Τιμών Διαμερισμάτων	-4,7	-5,4	-4,9	-4,3	-5,9	-5,1	-11,7 (3ο 3μην)
Επιτόκια							
Ταμειευτήριου	0,38	0,39	0,40	0,40	0,41	0,40	0,42 (Οκτ)
Δάνεια προς επιχειρήσεις	6,14	6,88	7,35	7,73	7,88	7,46	7,45 (Οκτ)
Καταναλωτικών Δανείων (σύνολο με επιβαρύνσεις)	11,64	12,25	12,51	12,68	12,04	12,37	10,64 (Οκτ)
Στεγαστικών Δανείων (σύνολο με επιβαρύνσεις)	3,84	4,48	4,77	4,94	4,66	4,71	3,11 (Οκτ)
Απόδοση 10-ετούς Ομολόγου	8,95	11,92	14,76	18,23	28,95	18,69	26,01 (Οκτ)
ΑΕΠ σε σταθερές τιμές							
Κατανάλωση Νοικοκυριών	-3,5	-8,0	-7,3	-5,0	-7,5	-6,9	-6,7 (3ο 3μην)
Επενδύσεις	-3,9	-8,6	-7,4	-5,2	-7,0	-7,1	-8,0 (2ο 3μην)
Εξαγωγές Αγαθών & Υπηρεσιών	-18,0	-24,2	-19,6	-16,4	-22,2	-20,7	-19,4 (2ο 3μην)
Εισαγωγές Αγαθών & Υπηρεσιών	3,8	-2,4	0,8	4,5	-6,1	-0,3	-4,1 (2ο 3μην)
Εισαγωγές Αγαθών & Υπηρεσιών	-4,8	-9,8	-4,5	-3,8	-14,2	-8,1	-12,3 (2ο 3μην)
Ισοζύγιο Πληρωμών σε δις €							
Εξαγωγές Αγαθών	17,1	4,3	9,5	15,1	20,2	20,2	18,0 (10μην)
Εισαγωγές Αγαθών	45,4	11,9	23,7	36,0	47,5	47,5	35,3 (10μην)
Εμπορικό Ισοζύγιο	-28,3	-7,6	-14,2	-21,0	-27,2	-27,2	-17,3 (10μην)
Ισοζύγιο Αδήλων Πόρων	6,3	0,6	1,2	7,1	8,8	8,8	14,7 (10μην)
Αναλογία Αδήλων Πόρων προς Εμπορικό Έλλειμμα	22,3	7,5	8,6	34,0	32,4	32,4	85,1 (10μην)
Ισοζύγιο Τρεχ(σών) Συναλλαγών (κεφαλ. μεταβιβ.)	-22,0	-7,0	-13,0	-13,9	-18,4	-18,4	-2,6 (10μην)
Άμεσες Επενδύσεις (καθ. μεταβολή ροής)	0,7	-0,3	-0,7	-1,6	0,03	0,03	2,1 (10μην)
Επενδύσεις Χαρτοφυλακίου (καθ. μεταβολή ροής)	-20,9	-6,1	-9,7	-14,6	-17,3	-17,3	-77,6 (10μην)
Χρηματιστήριο							
Γενικός Δείκτης Τιμών ΧΑ	1.413,9	1.535,2	1.279,1	798,4	680,4	680,4	809,14 (Νοέμ)
(% μεταβολή ΓΔ)	-35,6	-25,8	-10,8	-45,7	-51,9	-51,9	18,6
Χρηματιστηριακή Αξία (% ΑΕΠ)	23,3	25,7	21,4	13,8	11,8	11,8	15,6

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος και ΕΛΣΤΑΤ.